

Verkiezingsprogramma 2018 - 2022

Inleiding

Om direct even een misverstand recht te zetten: de gemeentelijke politiek is er niet alleen voor het college en de gemeenteraad, niet alleen voor ouderen en/of jongeren, maar is een zaak die iedere inwoner van Achtkarspelen aangaat. En dát is dus de groep waar Gemeente Belangen Achtkarspelen zich sterk voor maakt, de gehele bevolking van onze prachtige gemeente.

Wij vinden het dan ook erg belangrijk dat de inwoners, “de burger” - zowel jong als oud - betrokken wordt bij de gemeentelijke politiek. GBA is een voorstander van het invoeren van een belpanel om de mening van de inwoners op een efficiënte manier te peilen.

Het gemeentebestuur is er voor de burgers, de burgers zijn er niet ten behoeve van het gemeentebestuur.

Beginselprogramma

1. GBA zal zich blijven inzetten om op democratische wijze deel te nemen aan het politieke leven in de gemeente Achtkarspelen en hierbij de belangen van **alle** inwoners van de gemeente Achtkarspelen behartigen, ongeacht leeftijd, geloof, ras, taal of welke geaardheid dan ook. GBA tracht dit te bereiken door een beleid te voeren dat gebaseerd is op **onafhankelijkheid, openheid en menselijkheid**.
2. GBA vindt dat de inwoners van de gemeente de belangrijkste rol moeten spelen bij de beslissingen van het gemeentebestuur.
3. GBA vindt dat de gemeentelijke financiën op een verantwoorde en inzichtelijke manier dienen te worden beheerd, zonder verrassingen achteraf.
4. GBA laat haar beleid bepalen door de gedachte dat het gemeentebestuur in dienst staat van de inwoners en niet andersom.
5. GBA streeft naar een zo klein mogelijke overheid met zo weinig mogelijk van bovenaf opgelegde regels. De betutteling van inwoners moet op deze manier een halt worden toegeroepen.
6. GBA is een voorstander van de invoering van een volksraadpleging, het zogenoemde referendum, bij bijvoorbeeld:
  - a) plannen tot een gemeentelijke herindeling
  - b) besluitvorming waarbij belangen van grote groepen burgers in het geding zijn

Gemeentelijke dienstverlening

Iedereen die de burgemeester, een wethouder of een ambtenaar nodig heeft, mag verwachten dat zij ten alle tijd klantvriendelijk en toegankelijk behandeld worden. GBA is van mening dat de ambtelijke stukken begrijpelijk en leesbaar moeten zijn voor iedereen en vindt dat regelmatig gecontroleerd moet worden of dit nog steeds zo is.

Het staat een ieder vrij zelf een keuze te maken in het gebruik van de Nederlandse taal dan wel de Friese taal.

Openbare orde en veiligheid

De veiligheid en daarmee de leefbaarheid van onze samenleving heeft bij GBA een hoge prioriteit. Inwoners van onze gemeente moeten van de overheid verwachten dat zij er alles aan doen om de inwoners dit gevoel van veiligheid te geven. Binnen de beperkte mogelijkheden die een

gemeenteraad heeft op de prioriteitsstelling binnen het politieapparaat, vindt GBA dat die zou moeten liggen op (in willekeurige volgorde):

1. verkeersveiligheid;
2. bestrijding van overlast;
3. preventieve maatregelen m.b.t. het voorkomen van inbraken, diefstal, oplichting etc.;
4. het voorkomen en oplossen van misdrijven, zoals bijvoorbeeld moord, mishandeling en ander lichamelijk geweld;
5. het terugdringen van alle overige vormen van geweld, waaronder het huiselijk geweld en kindermishandeling;
6. het terugdringen van vooral de kleine criminaliteit; de criminaliteit die bij de bevolking juist zorgt voor een onveilig gevoel;
7. bestrijding van het gebruik en de handel in drugs en het alcoholmisbruik.

Bij het melden van problemen door inwoners, van welke aard dan ook, dient de melding serieus te worden genomen, kordaat te worden opgetreden en zo mogelijk aan de melder te worden teruggekoppeld dat er actie is ondernomen.

Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Het uitgangspunt van GBA is allereerst het behoud van de leefbaarheid in Achtkarspelen door het handhaven van de bestaande voorzieningen in alle dorpen. In onze visie op de leefbaarheid moet er in elk dorp in onze gemeente gestreefd worden naar:

1. tenminste één basisschool (bij voldoende aanbod van leerlingen);
2. één peuterspeelzaal;
3. een gymnastiekzaal/sporthal
4. een dorpshuis;
5. voldoende bouwmogelijkheden;
6. een speelterrein en
7. aansluiting op het openbaar vervoer

Voor wat betreft de bouwmogelijkheden moet ervoor worden gezorgd dat voor alle geledingen binnen de bevolking adequate huisvesting beschikbaar is. Dit geldt voor zowel starterswoningen, huurwoningen, ouderenhuisvesting, levensloopbestendige woningen en verzorgingshuizen.

GBA is van mening dat, als daar vraag naar is, in ieder dorp moet worden gebouwd. Hiermee wordt tevens bereikt dat de aanwezige voorzieningen zoals scholen, winkels, zorg en verenigingsleven in stand kan worden gehouden. Het is uiteraard vanzelfsprekend dat er met de

plaatselijke bevolking - via plaatselijk belang - overleg wordt gevoerd over wat er leeft en wat de specifieke wensen zijn.

Er moet voldoende ruimte zijn voor het vestigen van ondernemingen, zowel op daartoe aangelegde (bedrijven)terreinen als bij een woonhuis, voor zover dit geen overlast veroorzaakt. De gemeente dient hierin een ondersteunende rol te spelen.

Buitengebied / plattelandsvernieuwing

Het karakter van het platteland moet behouden blijven en blijven zoals het nu is. In enkele gevallen, bijvoorbeeld het vestigen van aan de agrarische sector gerelateerde bedrijven die niet op een industrieterrein passen, **kan** een uitzondering worden gemaakt.

Bestaande agrarische bedrijven die niet dichtbij woongebieden zijn gevestigd moeten zich kunnen uitbreiden. Dit om de levensvatbaarheid van het bedrijf niet in gevaar te brengen.

Leegkomende boerderijen moeten als wooneenheden of als een andere passende bestemming kunnen worden benut.

Onderwijs

De gemeente is en blijft mede verantwoordelijk voor voldoende en kwalitatief goed onderwijs. GBA respecteert de vrijheid van onderwijs, zoals die is neergelegd in onze grondwet en wil een eventuele samenwerking bij de huisvesting bevorderen om het sluiten van te kleine scholen in de dorpen tegen te gaan.

VVE (Vroeg- en Voorschoolse Educatie) is een speerpunt voor het GBA, mede om de kinderen op latere leeftijd geen (taal)achterstanden op te laten lopen. Alle peuters moeten, mede daarom - eventueel met gemeentelijke financiële ondersteuning - verplicht worden de peuterspeelzaal te bezoeken.

Het vervoer van en naar de scholen van kinderen met een lichamelijke- en/of geestelijke beperking is en blijft een taak voor de gemeente.

GBA is een voorstander van gymnastiekonderwijs en muziekonderwijs door vakleerkrachten.

Werkgelegenheid, handel en industrie

De gemeente Achkarspelen moet een ondernemersvriendelijke gemeente zijn en blijven. Zij moet zich tevens via alle mogelijke media professioneel als zodanig presenteren.

Er vanuit gaande dat de gemeente alle mogelijke aanvragen voor subsidies benut, is het van belang dat deze informatie ook bij de ondernemers terecht komt. Daarom is een regelmatig contact met de ondernemers van groot belang. Ook voor andere ondernemerszaken moet de gemeente alles uit de kast halen om de werkgelegenheid en hierbij tevens de leefbaarheid in de dorpen te bevorderen.

Dit alles vanuit de gedachte: "Het kost misschien wat, maar dan heb (of krijg) je ook wat".

De werkgelegenheid in de gemeente is slechts in beperkte mate te beïnvloeden door het gemeentelijk beleid. Wel kan de gemeente gunstige voorwaarden scheppen door onder andere:

- a. het beschikbaar hebben van goed aangelegde bedrijfsterreinen;
- b. minimale beperkende maatregelen;
- c. lage belastingtarieven;
- d. redelijke grondprijzen

Tevens dient de gemeente, voor zover dit mogelijk is in het aanbestedingsbeleid, de opdrachten zoveel mogelijk onder te brengen bij de plaatselijke, c.q. regionale ondernemingen.

GBA is voorstander van een actiever beleid voor het tegengaan, beperken en/of voorkomen van de leegstand van winkelpanden. Hier zal niet alleen in de grote(re) dorpen, maar zeker ook in de kleine kernen aan oplossingen gewerkt moeten worden.

Milieubeleid

Het belang van een schoon milieu staat niet ter discussie. Daarom zijn en blijven milieuvergunningen noodzakelijk, maar ..... geen "pietluttige" voorschriften. Bekend is dat de doorgeschoten regelgeving veelal en overal een grote bron van ergernis vormt.

Vormen van het ontwikkelen en opwekken van alternatieve energie is een goede zaak, maar ook hier geldt dat er goed naar de kosten en baten moet worden gekeken.

Het gescheiden inzamelen van huishoudelijk afval draagt bij aan een schoner milieu. Bij hergebruik van glas en papier is een behoorlijke energiebesparing te behalen en dus minder uitstoot van CO₂. GBA verzet zich tegen de invoering van de zogenoemde diftar, waarbij door de inwoners per kilogram aangeleverd huisvuil of per lediging van de container moet worden betaald.

Groene gemeente

GBA blijft duurzaamheid nastreven en zal dit waar nodig, en waar mogelijk, steeds onder de aandacht blijven brengen. Inspanningen om het energieverbruik naar beneden te brengen komen uiteindelijk ten goede aan alle inwoners. Hiervoor zijn tal van mogelijkheden: isolatie, hergebruik van materialen, nieuwe toepassingen van en zuinig zijn met energie, LED-verlichting, zonnepanelen, het ophalen van gescheiden afvalstromen etc. We moeten met z'n allen leren "om groen te denken".

Verkeer en verkeersveiligheid

GBA streeft naar het zoveel mogelijk scheiden van soorten verkeersdeelnemers. Dit betekent fietspaden aanleggen waar dit mogelijk is. Op doorgaande wegen in de dorpen moet een vlotte doorstroming zijn, zonder obstakels in de wegen.

Ter verhoging van zowel de sociale veiligheid als de verkeersveiligheid wil GBA de onverlichte fietspaden voorzien van LED-verlichting.

Het is vanzelfsprekend dat er goede ontsluitingen naar de snelwegen komen, wat van groot belang is voor de handel en industrie binnen onze gemeente. GBA is vóór een goede en veilige ontsluiting van industrieterreinen, zoals dit in Buitenpost met het terrein De Swadde is gedaan. Dergelijke ontsluitingen ziet GBA ook graag gerealiseerd in Surhuisterveen (Lauwerskwartier, fase 2) en Kootstertille (Oastkern).

Bij de opwaardering van De Skieding door de provincie moet de tweede ontsluiting van het bedrijventerrein Lauwerskwartier, fase 2 worden meegenomen.

In overleg en samenspraak met de Provincie Fryslân is het meer dan wenselijk om er bij hen op aan te dringen:

- bij de opwaardering van de N358 (Blauforlaet-Surhuisterveen) een veilige oversteek te realiseren voor fietsers bij Surhuizum (Uterwei) door middel van de bouw van een fietstunnel of een fietsbrug;
- de lengte van de huidige landbouwpasseerstroken op de N358 minimaal te verdubbelen;
- landbouwverkeer ook toe te staan op het traject Rondweg Buitenpost - Lutkepost - Leste Stuver om dit verkeer uit de kom van Buitenpost te weren.

Recreatie en welzijn

Met het teruglopen van de werkgelegenheid in meerdere sectoren moet worden gezocht naar vervangende werkgelegenheid. Op het gebied van recreatie en toerisme liggen veel kansen. Achtkarspelen is een prachtige gemeente met veel potentiële mogelijkheden. Daarom wil het GBA daar, na het bouwen van huizen, de meeste nadruk op leggen.

Naast het aanleggen van ruit-, fiets- en wandelpaden kan ook de watersport verder worden ontwikkeld. Particuliere initiatieven op dit gebied moeten worden gestimuleerd. De hiervoor al bestaande plannen moeten versneld besproken worden. Ook de mogelijkheden voor uitbreiding van het aantal staanplaatsen op de boerencampings moeten worden verruimd.

GBA wil de aanleg van een toeristisch fietspad van Gerkesklooster naar Drogeham (hege bult) aan de zuidzijde van het Prinses Margrietkanaal met aansluitingen op de diverse aangrenzende dorpen.

Gezondheidszorg

GBA streeft naar handhaving en zo mogelijk uitbreiding van de eerstelijns voorzieningen in de gezondheidszorg. Daarbij kan gedacht worden aan behoud van huisartsenpraktijken, apotheken, fysiotherapeuten en thuiszorg in alle grotere dorpen. Door de marktwerking in de zorg dreigen deze voorzieningen in de kleinere dorpen te verdwijnen, GBA wil de eerstelijns zorg zo dicht mogelijk bij de burger houden en brengen. GBA zal ontwikkelingen stimuleren waarbij de zorg in de eerste lijn wordt versterkt. Anderhalve lijnszorg (specialisten van ziekenhuis naar huisartsenpraktijk) is hier een voorbeeld van en betekent een versterking van de 1^e lijnszorg.

GBA streeft ernaar dat ouderen zoveel mogelijk in de plaats waar ze hun leven lang hebben gewoond, ook hun laatste levensfase kunnen blijven wonen. GBA zal initiatieven in die richting bevorderen en waar mogelijk voorwaardenscheppend bezig zijn.

Sport- en verenigingsleven

Sport en beweging zijn belangrijk voor de gezondheid en de ontwikkeling van allerlei menselijke vaardigheden. Daarom moeten er voldoende voorzieningen zijn (en blijven) tegen zo laag mogelijke kosten, zodat ze voor iedereen toegankelijk zijn. Uiteraard moeten de kosten wel in overeenstemming zijn met het aantal gebruikers van een voorziening. Waar mogelijk is privatisering een oplossing.

Het verenigingsleven blijkt onverminderd populair. Zowel de sport als het verenigingsleven worden door veel vrijwilligers gedragen. Daarom moeten zij door de gemeente met alle noodzakelijk middelen worden gesteund.

Levensvatbare sportvoorzieningen moeten voor elk dorp behouden blijven.

Sociaal beleid

Van een gemeente mag je verwachten dat ze voor haar inwoners voorzieningen treft die de leefbaarheid bevorderen. Hierbij valt te denken aan:

- geschikte (levensloopbestendige) huisvesting
- gehandicaptenzorg
- ouderenzorg

en verder het hele scala van uiteenlopende wensen en behoeftes die moeilijk of niet door de mensen zelf kunnen worden opgelost.

GBA kiest voor het op peil houden van de eerste levensbehoeften. Het Sociaal Domein is echter een vangnet en géén hangmat.

Financiën en belastingen

De gemeente Achkarspelen behoort qua gemiddeld inkomen van haar inwoners tot één van de armere gemeenten van Nederland. Het is daarom van groot belang dat hier terdege rekening mee gehouden moet worden met het opleggen van belastingen en heffingen. In de praktijk betekent dit dat Achkarspelen ook één van de laagste gemeenten moet zijn voor wat de tarieven van de gemeentelijke lasten betreft. We staan nu - nog steeds - ergens in het midden met een lichte neiging dit midden te ontstijgen en zelfs naar boven te verschuiven.

Wij willen dat er de komende vier jaren, mits er geen uitzonderlijke dingen gebeuren, géén verhoging van de Onroerendezaakbelasting, anders dan door de inflatie. Eventuele kostenstijgingen dienen betaald te worden uit het verminderen van de regelgeving. Uit publicaties blijkt dat de centrale overheid met minder ambtenaren kan werken; dit is in Achkarspelen ook gebleken. Deze trend moet in de komende jaren worden voortgezet. De Onroerendezaakbelasting mag geen sluitpost van de begroting zijn.

Samenwerking met andere gemeenten

De samenwerking met de gemeente Tytsjerksteradiel, of welke andere gemeente dan ook, mag nimmer leiden tot een volledige samenwerking in de vorm van een fusie. Samenwerking mag alleen plaatsvinden als hiermee de kwaliteit omhoog gaat én de kosten naar beneden. Zou er in de toekomst ooit sprake zijn van plannen tot een algehele fusie dan kan dit niet anders dan ná volksraadpleging, het zogenoemde referendum. Immers, ook hier hebben de inwoners het laatste, en doorslaggevende woord.

Begroting en budgetten

Een sluitende begroting is de basis voor een juist beheer en de financiële middelen. GBA zal geen begroting goedkeuren als deze niet sluitend is. GBA vindt dat de financiën zodanig beheerd dienen te

worden dat de inwoners de bestedingen niet als verspilling ervaren en als zodanig beoordelen. Begrotingen, van welk project dan ook, die niet waterdicht zijn opgesteld, worden niet geaccepteerd.

Wat wil het GBA nog meer?

- uittreding uit de welstandscommissie Hûs en Hiem;
- afscheid nemen van de deelneming aan Caparis;
- alle dorpen moeten een grotere invloed krijgen op zaken die hen aangaan;
- geen precarioheffing voor erkers, luifels, uithangborden en andere uitbouwsels aan bedrijfspanden;
- het parkeren is gratis en dat moet zo blijven;
- een goede internetverbinding in de hele gemeente;
- het uitbesteden van onderzoeken aan externe bureaus moet kritischer worden bekeken en waar mogelijk geheel worden afgeschaft;
- wethouders en ambtenaren moeten bij problemen naar de inwoners toe om ter plekke het probleem te bespreken en waar mogelijk direct op te lossen.